

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Весела Иванова Гелева, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев”-Пловдив

за Милена Ангелова Костова-Гърбачева, кандидат за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...; докторска програма „Методика на обучението по музика” в катедра „Музика”, Педагогически факултет на ПУ”Паисий Хилендарски”-Пловдив

Милена Костова-Гърбачева се дипломира като бакалавър в Поп и Джаз изпълнителско изкуство в НБУ-София. През 2018 г. придобива ОКС „Магистър”-Учител по музика в ДГ и СОУ в ПУ”Паисий Хилендарски”, Пловдив. Има и придобита квалификация за работа по метода на Монтесори, включително и за деца със СОП. Работи като джаз-изпълнител в страната и чужбина, има дългогодишна концертна, звукозаписна и клубна дейност, пише текстове за песни и е канена за жури, организатор и водещ на събития. М. Гърбачева има педагогическа практика в училище и е вокален педагог на различни музикално-певчески формации. Носител е на награди от множество конкурси.

Представеният дисертационен труд на тема **„Иновативни педагогически технологии за формиране на вокални умения у учениците от гимназиален етап на средното училище”** съдържа 193 страници. Структуриран е с въведение, три глави, заключение, приноси, библиография от 96 източника /27 български и 69 чуждоезични/ и приложение с нотни примери и фигури. Представени са и изискуемите от ЗРАСЗРБ три авторски публикации по темата на доктората. Трудът и рефератът отговарят на законовите изисквания за структура, обем и съдържание. Направеното изследване е актуално по своята същност и има пряко отношение към учебния процес по музика в училище, и по-конкретно към неговото обновяване и осъвременяване с технологичните средства и методическите достижения на съвремението. За избор на темата докторантът е мотивиран както от личната си педагогическа практика и опит, така и от активната си концертната дейност като поп и джаз изпълнител. Езикът на изложението е точен, терминологично коректен и логично последователен.

Въведението представя предмет, обект, цели, задачи и хипотеза на изследването. Поставената цел е значима и актуална-да бъде формулирана методология за прилагането на иновативни педагогически технологии, чрез които да се повиши ефективността на вокалното обучение при учениците в гимназиален етап. В тази връзка са формулирани логично и изчерпателно съответните задачи, сред които: да се разгледат методическите постижения във вокалното обучение в исторически план, да се очертаят характеристиките на съответната възраст /физиологични, психологически, емоционални и мотивационни/, да бъдат предложени иновативни педагогически технологии и подходи в съвременното вокално обучение, и да се проведе педагогически експеримент за доказване на тяхната ефективност в образователния

процес. Използваните методи на изследване са педагогическо наблюдение, анализ, сравнение, обобщение и педагогически експеримент.

Първа глава съдържа проучване на историята на вокалната педагогика в специализираната литература и състоянието на проблема за иновативните педагогически технологии за формиране на вокални умения у учениците в гимназиален етап на обучение. Докторантът е анализирал 49 български и чужди издания, както и 8 интернет-източника, въз основа на което обосновава необходимостта от нова технологична култура на преподаването, свързана с дигитализацията, дистанционните форми на обучение и възможността за по-голяма мотивация на обучаемите. Представени са иновативните педагогически технологии и тяхното приложение във вокалното обучение, както и съвременните музикално-компютърни технологии и електронни устройства с приложение във вокалната педагогика. Създаден е подробен теоретичен модел на иновативно вокално обучение, представен във вид на таблица, в която са балансирани двата типа обучение: изцяло технически ориентирано и адаптивно-творческо, без използване на допълнителни средства. Поставен е акцент върху трите подхода на обучение: индивидуален, интердисциплинарен и синтетичен, изискващи нови умения от преподавателите, гъвкавост и стремеж към постоянна информационна осведоменост. В раздела, посветен на вокалното образование в гимназиален етап, са разгледани подробно физиологични, психологически и мотивационни особености и съответните методични подходи за разрешаване на проблемите..

Обект на **Втора глава** е вокалната работа с ученици и приложението на иновативни методи в обучението. Особено интересен е подразделът, в който е представено диагностичното дигитално аудио-визуално досие на ученика, с което се постига висока ефективност на обучението /таблица 5/. То осъществява постоянен контрол, аналитична достоверна картина от всеки един преминат етап и същевременно допринася за максимална обективност при оценката. Резултатът е получен от покриването на 14 критерия за вокално-технически и художествено-интерпретационни умения. Особено полезни за преподаватели и ученици са посочените компютърни програми, мобилни приложения и дигитални устройства, които развиват музикалните умения на учениците, стимулират тяхната самостоятелност, творчески заложби и мотивация.

Трета глава съдържа най-голям процент от приносите на дисертационния труд. В нея е описан извършеният от докторанта в ЕГ "Иван Вазов" педагогически експеримент, чиято цел е да докаже ефективността на иновативните подходи в сферата на вокалното обучение в гимназиален етап. Осъщественото изследване се отличава с ясно дефинирани задачи, изчерпателност, детайлност, аналитична пълнота и структурна цялост. Направените наблюдения и изводи в хода на работата са логично и последователно изведени и илюстрирани с подходящи диаграми и таблици. Очевиден е педагогическият опит на докторанта, както и доказаните практически умения в сферата на актуалните образователни тенденции. В резултат на обобщенията от експеримента се доказва и хипотезата на дисертационния труд, а именно: иновативните технологии водят до ефективно и бързо усвояване на вокалните умения, влияят положително върху мотивацията и устойчивия интерес на учениците към усвояване на материала.

Новите технологични средства дават неограничени възможности за оптимизиране на обучението по пеене като паралелно с това предоставят опции за индивидуален подход и разширяване обхвата на вокалната работа, в т. ч. и като дистанционна форма на обучение. С това Милена Костова-Гърбачева доказва необходимостта от промяна на образователното статукво и активно интегриране на иновациите в училищния педагогически процес.

Сред **приносите** на труда се откроява следното:

- Създадена е класификация на иновативните методи, технологии и подходи във вокалното обучение, което осигурява структуриран и комплексен поглед върху иновациите във вокалната педагогика днес.
- Разработена е система от иновативни технологии за формиране на вокални навици и умения у учениците, която се прилага за първи път в средното училище и представлява комплексна база, от която могат да се извличат различни елементи на певческото изкуство, съответстващи на конкретен етап от обучението.
- Предложени са нови и съвременни педагогически технологии за работа по отделните аспекти на певческото изкуство, които дават възможност за бърз и качествен напредък на обучаемите, както и за неговото дистанционно проследяване.
- Представена е употребата на нов съвременен компютърен хардуер и софтуер, както и мобилни устройства и тяхното широко приложение като инструмент за обучение, улесняващ дистанционната форма на образование.
- Разработен е авторска методика за формиране на вокални навици и умения, която борави с новите тенденции и технологии.

Дисертационният труд на Милена Костова-Гърбачева доказва сериозен интерес към педагогическото поприще, подкрепен с преподавателска и изпълнителска дейност, натрупани методически познания и умения, и желание за бъдещо усъвършенстване в сферата на вокалното образование. Изследването съдържа потенциал за широко практическо приложение и представлява интерес за вокални педагози, учители по музика в общообразователно училище или частни образователни центрове, преподаватели в допълнителни форми на обучение, ръководители на вокални състави, студенти, певци и любители на вокалните жанрове. Смятам, че е издаването на дисертацията като книга ще допринесе за попълването на методичната литература и ще обнови информационното съдържание по темата.

Имайки предвид гореказаното, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Милена Костова-Гърбачева образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...; докторска програма „Методика на обучението по музика” в катедра „Музика”, Педагогически факултет на ПУ”Паисий Хилендарски”-Пловдив и ѝ пожелавам успехи в реализацията като педагог и изпълнител.